

Нагороджений орденом Червоної зірки (посмертно)

Гортаю сторінку за сторінкою унікального, на мою думку, видання авторства Раїси Бричкової, яка зібрала на Сарненщині спомини рідних про своїх синів, які не повернулися з війни в Афганістані. Кожен спогад чи розповідь, інтерв'ю пронизані пам'яттю про ті болісні, але незабутні дні, місяці, а для деякого навіть роки перебування в чужій країні. Хоча для всіх дороги туди були чимось схожими.

Вчитуюся в болючі рядки скупих біографій юнаків, які повернулися додому в цинкових домовинах, за якими й донині плачуть рідні та близькі: матері, сестри, дружини-вдовиці, діти. Розглядаю світлини тих, хто навіки пішов від нас, підірвався на мінах і вже ніколи не усміхнеться до мене, тебе, сусіда, брата, сестри, колеги, односельця, кого скосили ворожі кулі. Ось, приміром, Ярослав Губеня із Сарн. «За виявлені мужність і героїзм при виконанні інтернаціонального обов'язку в Демократичній Республіці Афганістан воїн Радянської Армії Губеня Ярослав Петрович нагороджений орденом Червоної зірки(посмертно)». Загинув, виконуючи бойове завдання. Смерть не питає документів. Просто перериває недоспівану пісню, невижату ниву, ненароджене нове життя...

Минулого тижня разом із учителем фізкультури Сарненського ВПУ-22 Володимиром Стекольщиківим, де колись навчався Ярослав, відвідали його батька, Петра Денисовича, побачились також із членами родини. Петро Губеня живе з донькою Людмилою та зятем Іваном, які виховують трьох дітей і пишаються ними. Людмила Петрівна працює молодшою медичною сестрою в КЗ «Сарненська районна стоматологічна поліклініка». Найстарша їх донька Надія закінчила школу зі срібною медаллю й нині здобуває освіту в Полтавській медичній академії. 15-річний Василько й 10-літній Сашко – учні Сарненського НВК «Школа-колегіум» ім. Т.Г. Шевченка. Обидва тренуються в секції греко-римської боротьби в Сарненському будинку дітей і молоді, а про результати свідчать чисельні медалі й нагороди. З розповідей мами знають, що їхній дядько Слава активно займався вільною боротьбою. Людмилі виповнилось 9, коли брат пішов в армію, а через рік загинув. Цьогоріч 3 серпня вже минуло три роки, як не стало й мами, Антоніни Іларіонівни.

Намагаюсь не ятрити батьківські рани споминами про сина, просто спілкуємось про життя-буття. Слухаю розповідь чоловіка, який тричі побував на цілині (Іссик-Куль, Кокчетав). Два рази їздив за комсомольською путівкою. Родом із Малих Цепцевич, хлопець дуже хотів здобути спеціальність. Дивом дістав направлення в професійно-

технічне училище (нині ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей»). А допомогла однокласниця Валентина, яка тоді працювала в колгоспі. Тож став трактористом-машиністом широкого профілю. Нелегко ставали на ноги, коли одружився. Жили в тестевій хаті. Тепер зі сміхом розповідає, як у духовці гріли маленьких курчат. З п'яти дітей живими залишилися троє.

Тримали велике господарство, тому чоловік був постійно зайнятий роботою. Хто живе в селі - знає. Транспорту не було, а всього треба було доставити. Згодом назбирали коштів на мотоцикл МТ-10. Їздили з дружиною й дітьми в ліс по ягоди та гриби. Спиці до свого транспортного засобу чоловік збирав сам, також фарбував його. А як розжились на білоруський мотоблок – скільки радості було й скільки роботи переробили!

Петро Денисович переповідає історію, що трапилася з ним багато років тому. Пам'ятає велику заметіль, а йому треба було потрапити в село до матері. Біля магазину побачив гусеничний трактор з причепом, наповненим добривами. Тракторист пообіцяв підвезти чоловіка, але сказав їхати на причепі, бо в кабіну, окрім нього, втиснулись, як у рукавичку, ще четверо п'яних. Декілька разів трактор лягав через вантаж «на пузо», а за населеним пунктом, коли це сталося в черговий раз, розігріті алкоголем чоловіки добряче побили Петра, просто так. У хід пішли й запчастини (9 ударів лише в голову, констатували потім лікарі). Незадовго перед цією подією Петро Губеня вийшов з лікарні (у лісгоспі покалічив руку). Незважаючи на слова одного з нападників: «Я доб'ю його!», доля виявилася милостивою, і він вижив. Та не нарікає на неї, ні на що не скаржиться. –

- Ми колись голодували, - розповідає, - а тепер, дякувати Богові, коли діти повертаються зі школи, одразу воду п'ють, бо поїли. Хіба погано жити? – запитує. – Є картопля, сало, огірки. Головне, аби здоров'я було.

Любить Петро Денисович домашніх тварин, а влітку посидіти на березі річки й порибалити з вудочкою, от тільки, бідкається, все більшає браконьєрів, що нищать рибу електроловом. А ще років 4 тому карасів кілограмових можна було спіймати.

Чоловіка не забуває й голова Сарненської районної спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) Геннадій Радько. Якось навіть у Клевань оформив йому путівку на оздоровлення, але Петро Губеня почувається вільно в рідній оселі – тут і стіни лікують, стверджує. Хтось, можливо, більше потребує лікування, каже. Заїжджає й міський голова Сергій Євтушок, часті гості працівники Сарненського ВПУ-22, де свято шанують пам'ять сина Ярослава.

Десятирічна війна в Демократичній Республіці Афганістан забрала тисячі молодих життів, багатьох зробила каліками, поламала сотні доль. Тож зрозуміло, яким жаданим було виведення військ з Афганістану в 1989-ому. Сталася ця вікопомна, радісна подія 15 лютого. Це вже був кінець війни, на якій ходили в атаки, мінували дороги та стріляли у ворогів. Такі воєнні закони – нікуди не дінешся. Але які цілі переслідувала так звана інтернаціональна допомога ціною молодих життів – це вже інша тема.

У день чергової річниці виведення військ із Афганістану кладуть квіти та вінки до пам'ятних місць ті, хто воював і не забув криваву й мерзенну війну. І якщо вже й з'являться сльози, які цього дня їм прощаються, то це плач сильних чоловіків, бо ж згадують бойові походи й тих, з ким були на афганській землі, що забрала стільки невинних молодих життів. І переконані: в ній не було перемоги, бо війну проти народу виграти не можна...

Марія КУЗЬМИЧ.